

ATASKAITA

dėl bendrosios įmonės „Švarus dangus“ 2011 finansinių metų metinių finansinių ataskaitų su Bendrosios įmonės atsakymais

(2013/C 6/02)

IVADAS

1. Bendroji įmonė „Švarus dangus“, įsikūrusi Briuselyje, buvo įsteigta 2007 m. gruodžio mėn ⁽¹⁾, dešimties metų laikotarpiui.

2. Bendrosios įmonės „Švarus dangus“ tikslas – spartinti aplinkos neteršiančių oro susisiekimo technologijų kūrimą, patvirtinimą ir demonstravimą ES, siekiant jas kuo greičiau pradėti naudoti ⁽²⁾. Bendrosios įmonės koordinuojama mokslinių tyrimų veikla yra suskirstyta į šešias technologijų sritis arba vadinamuosius integruotųjų technologijų demonstravimo padalinius (ITD padalinius).

3. Bendrosios įmonės nariai steigėjai yra Komisijos atstovaujama Europos Sąjunga ir sektoriaus partneriai, kaip ITD lyderiai, bei ITD asocijuotieji nariai.

4. Didžiausias ES įnašas, skirtas bendrajai įmonei „Švarus dangus“, padengiantis einamąsias ir mokslinių tyrimų veiklos išlaidas, yra 800 milijonų eurų iš septintosios bendrosios programos biudžeto ⁽³⁾. Kiti Bendrosios įmonės nariai skiria bent lygiaverčius ES įnašui išteklius, įskaitant nepiniginį įnašus.

5. Bendroji įmonė savarankiškai pradėjo veikti 2009 m. lapkričio 16 d.

PATIKINIMO PAREIŠKIMĄ PATVIRTINANTI INFORMACIJA

6. Audito Rūmų taikomas audito metodas apima analitines audito procedūras, operacijų testavimą Bendrosios įmonės lygmeniu ir priežiūros ir kontrolės sistemų pagrindinių kontrolės priemonių įvertinimą. Be to, prireikus, naudojami iš kitų auditorių darbų gauti įrodymai ir atliekama vadovybės pareiškimų analizė.

⁽¹⁾ 2007 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 71/2008 dėl bendrosios įmonės „Švarus dangus“ įsteigimo (OL L 30, 2008 2 4, p. 1).

⁽²⁾ Priede apibendrinta bendrosios įmonės kompetencija, veikla ir turimi ištekliai. Šis priedas pateiktas susipažinti.

⁽³⁾ Septintoji bendroji programa, kuri buvo patvirtinta Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1982/2006/EB (OJ L 412, 2006 12 30, p. 1), apima visas su moksliniais tyrimais susijusias ES iniciatyvas ir vaidina lemiamą vaidmenį siekiant augimo, konkurencingumo ir užimtumo tikslų. Ji taip pat yra svarbiausias Europos mokslinių tyrimų erdvės ramstis.

PATIKINIMO PAREIŠKIMAS

7. Laikydami Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 287 straipsnio 1 dalies nuostatų, Audito Rūmai atliko 2011 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiu finansinių metų bendrosios įmonės „Švarus dangus“ metinių finansinių ataskaitų ⁽⁴⁾, kurias sudaro finansinės atskaitomybės ⁽⁵⁾ ir biudžeto vykdymo ataskaitos ⁽⁶⁾, bei jose atspindimų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo auditą.

8. Pagal Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 185 straipsnio 2 dalį, šis patikinimo pareiškimas teikiamas Europos Parlamentui ir Tarybai ⁽⁷⁾.

Vadovybės atsakomybė

9. Direktorius, kaip leidimus duodantis pareigūnas, pagal Bendrosios įmonės finansines taisykles, savo atsakomybe ir neviršydamas patvirtintų asignavimų, vykdo biudžeto pajamas ir išlaidas ⁽⁸⁾. Direktorius yra atsakingas už tai, kad būtų nustatyta ⁽⁹⁾ organizacinė struktūra, įdiegtos vidaus valdymo bei kontrolės sistemos ir procedūros, susijusios su galutinių finansinių ataskaitų ⁽¹⁰⁾, kuriose nėra reikšmingų dėl sukčiavimo ar klaidų atsiradusių netikslumų, parengimu, ir užtikrintas šiose ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumas ir tvarkingumas.

Auditoriaus atsakomybė

10. Audito Rūmai, remdamiesi savo audito rezultatais, turi pateikti Bendrosios įmonės metinių finansinių ataskaitų patikimumo bei jose atspindimų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo patikinimo pareiškimą.

⁽⁴⁾ Audito Rūmai preliminarias metines finansines ataskaitas gavo 2012 m. kovo 1 d. Su šiomis ataskaitomis pateikiama tų metų biudžeto ir finansų valdymo ataskaita, kurioje, be kita ko, skelbiamas asignavimų įvykdymo lygis.

⁽⁵⁾ Finansinę atskaitomybę sudaro balansas, ekonominių rezultatų ataskaita, pinigų srautų lentelė, grynojo turto pokyčių ataskaita ir finansinės atskaitomybės priedas, kuriame pateikiamas pagrindinių apskaitos metodų aprašymas ir kita aiškinamoji informacija.

⁽⁶⁾ Biudžeto vykdymo ataskaitas sudaro biudžeto rezultatų ataskaita ir jos priedas.

⁽⁷⁾ OL L 248, 2002 9 16, p. 1.

⁽⁸⁾ Komisijos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2343/2002 33 straipsnis (OL L 357, 2002 12 31, p. 72).

⁽⁹⁾ Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2343/2002 38 straipsnis.

⁽¹⁰⁾ ES įstaigų finansinių ataskaitų pateikimo ir apskaitos taisyklės yra nustatytos Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2343/2002 VII antraštinės dalies 1 ir 2 skyriuose, su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 652/2008 (OL L 181, 2008 7 10, p. 23), ir įtrauktos į bendrosios įmonės finansines taisykles.

11. Audito Rūmai savo auditą atliko vadovaudamiesi IFAC ir ISSAI⁽¹¹⁾ tarptautiniais audito standartais bei etikos kodeksais. Pagal šiuos standartus reikalaujama, kad Audito Rūmai laikytųsi etikos ir profesinių reikalavimų bei planuotų ir atliktų auditą tokiu būdu, kad būtų gautas pakankamas patikinimas dėl to, ar finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų netikslumų, o jose atspindimos operacijos yra teisėtos ir tvarkingos.

12. Audito Rūmai savo auditą atlieka taikydami procedūras, skirtas gauti audito įrodymus apie sumas ir kitą informaciją finansinėse ataskaitose bei apie jose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą. Audito Rūmai pasirenka procedūras ir atlieka finansinių ataskaitų reikšmingų netikslumų ar dėl sukčiavimo ar klaidų atsiradusių neteisėtų ir netvarkingų operacijų rizikos vertinimą vadovaudamiesi audito nuovoka. Kad nustatytų esamomis aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, Audito Rūmai, atlikdami šiuos rizikos vertinimus, atsižvelgia į subjekto vidaus kontrolės priemones, susijusias su finansinių ataskaitų rengimu ir jų pateikimu. Audito Rūmų audito metu taip pat įvertinamas taikomų apskaitos metodų tinkamumas, vadovybės atliekamų apskaitinių vertinimų pagrįstumas ir bendras finansinių ataskaitų pateikimas.

13. Audito Rūmai mano, kad gauti audito įrodymai sudaro pakankamą ir tinkamą pagrindą toliau išdėstytoms nuomonėms pagrįsti.

Nuomonė dėl finansinių ataskaitų patikimumo

14. Audito Rūmų nuomone, Bendrosios įmonės metinės finansinės ataskaitos pagal Įmonės finansinių taisyklių nuostatas visais reikšmingais atžvilgiais teisingai atspindi jos finansinę būklę 2011 m. gruodžio 31 d. ir su tą dieną pasibaigusiais finansiniais metais susijusių operacijų ir pinigų srautų rezultatus.

Sąlyginės nuomonės dėl finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo pagrindas

15. 2010 m. gruodžio 17 d. Valdybos sprendimu priimta Bendrosios įmonės *ex post* audito strategija yra pagrindinė operacijų teisėtumo ir tvarkingumo kontrolės priemonė⁽¹²⁾. 2012 m. rugsėjo mėn. užbaigti *ex post* auditai apėmė 44,3 milijono eurų (18,8 % visų išlaidų deklaracijų, kurias Bendroji įmonė gavo 2008, 2009 ir 2010 metais⁽¹³⁾). Šių *ex post* auditų metu nustatytas klaidų lygis sudarė 6,16 %⁽¹⁴⁾.

⁽¹¹⁾ Tarptautinė buhalterijų federacija (IFAC) ir Tarptautiniai aukščiausiųjų audito institucijų standartai (ISSAI).

⁽¹²⁾ Reglamento dėl bendrosios įmonės įsteigimo 12 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad „bendroji įmonė „Švarus dangus“ atlieka bendrosios įmonės „Švarus dangus“ finansuojamos mokslinių tyrimų veiklos dalyvių patikrinimus vietoje ir finansinį auditą.“ *Ex post* auditų metu gali būti nustatytos naudos gavėjų deklaruotos netinkamos finansuoti išlaidos, kurioms tuomet yra taikomos susigrąžinimo procedūros.

⁽¹³⁾ 2010 metų deklaracijos buvo apmokėtos 2011 metais.

⁽¹⁴⁾ Klaidų lygis apskaičiuojamas pagal perdeklaruotų išlaidų, nustatytų įvairiose išlaidų deklaracijose, svertinį vidurkį, atsižvelgiant į jų sumą.

Sąlyginė nuomonė dėl ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo

16. Audito Rūmų nuomone, išskyrus 15 dalyje aprašytų dalykų poveikį, 2011 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiu finansinių metų Bendrosios įmonės metinėse finansinėse ataskaitose atspindimos operacijos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos.

17. 18–32 dalyse pateiktos pastabos šių Audito Rūmų nuomonių nekeičia.

PASTABOS DĖL BIUDŽETO IR FINANSŲ VALDYMO

Biudžeto vykdymas

18. 2011 m. galutiniame taisomajame biudžete⁽¹⁵⁾ buvo 175 milijonai eurų įsipareigojimų asignavimų ir 159,8 milijono eurų mokėjimų asignavimų. Įsipareigojimų asignavimų panaudojimo lygis sudarė 94 %, o mokėjimų asignavimų panaudojimo lygis – 64 %. Mokėjimų asignavimų lygis atspindi Bendrosios įmonės veiklos vykdymo vėlavimus. Tarp kvietimų teikti pasiūlymus paskelbimo ir susitarimų dėl dotacijų pasirašymo yra nemažas laiko atotrūkis⁽¹⁶⁾. Žemas biudžeto įvykdymo lygis taip pat atsispindi grynųjų pinigų likutyje, kuris metų pabaigoje sudarė 51 milijoną eurų (32 % 2011 m. turėtų mokėjimų asignavimų)⁽¹⁷⁾.

19. Bendroji įmonė, pažeisdama savo finansines taisykles, be Valdybos sprendimo į 2012 m. perkėlė 68 milijonus eurų mokėjimų asignavimų⁽¹⁸⁾.

Finansinių ataskaitų pateikimas

20. Bendroji įmonė labai pavėluotai gavo pagal susitarimus dėl dotacijų su valstybėmis narėmis teikiamas 2011 m. išlaidų deklaracijas. Dėl šio vėlavimo, didelės dalies su 2011 m. galutinėmis finansinėmis ataskaitomis susijusių deklaracijų tvirtinimas nebuvo užbaigtas. Susijusių nepiniginių įnašų (52 milijonų eurų vertės) Valdyba laiku nepatvirtino, ir dėl to jie negalėjo būti užregistruoti kaip grynasis turtas, o turėjo būti rodomi kaip įsipareigojimai „dar nepatvirtinti įnašai“. Dėl to Bendroji įmonė

⁽¹⁵⁾ Jį Valdyba patvirtino 2011 m. gruodžio 14 d.

⁽¹⁶⁾ Vidutinis laikas nuo kvietimo teikti pasiūlymus paskelbimo iki BĮ susitarimų dėl dotacijų pasirašymo buvo 418 dienų 2010 m. paskelbtų kvietimų atveju ir 291 diena pirmojo 2011 m. paskelbto kvietimo atveju.

⁽¹⁷⁾ 2010 m. pabaigoje grynųjų pinigų likutis sudarė 53 milijonus eurų (41 % 2010 m. turėtų mokėjimų asignavimų).

⁽¹⁸⁾ Finansinių taisyklių 10 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad „asignavimai, nepanaudoti finansinių metų, kuriems jie buvo įrašyti, pabaigoje, panaikinami. Kaip nustatyta 27 straipsnyje, atsižvelgiant į bendrosios įmonės poreikius, panaikinti asignavimai gali būti įtraukiami į ne ilgesnio kaip trejų paskesnių finansinių metų laikotarpio įplaukų ir išlaidų sąmatą. Tačiau vadovaujantis ne vėliau kaip vasario 15 d. priimtu Valdybos sprendimu jie gali būti perkelti tik į kitus finansinius metus (...).“

deklaravo neigiamą 18,5 milijono vertės grynąjį turtą. Galutinės finansinės ataskaitos teisingai atspindi šią pereinamą padėtį, kuri nereiškia jokios Bendrosios įmonės nemokumo rizikos.

PASTABOS DĖL BENDROSIOS ĮMONĖS PRIEŽIŪROS IR KONTROLĖS SISTEMŲ PAGRINDINIŲ KONTROLĖS PRIEMONIŲ

21. Nepaisant 2011 m. padarytos pažangos, Bendroji įmonė dar nėra visapusiškai įdiegusi patikimų vidaus kontrolės ir finansinės informacijos sistemų. Visų pirma būtinos papildomos pastangos atliekant *ex ante* kontrolės procedūras, taikomas išlaidų deklaracijoms tvirtinti.

22. 2011 m. Bendroji įmonė dar nebuvo įdiegusi naujosios priemonės⁽¹⁹⁾, skirtos su narių ir naudos gavėjų pateiktomis išlaidų deklaracijomis susijusiems duomenims valdyti.

23. Audito Rūmai išnagrinėjo *ex ante* kontrolės procedūras, taikomas išlaidų deklaracijoms, kurios buvo pateiktos pagal tris su bendrosios įmonės „Švarus dangus“ nariais pasirašytus susitarimus dėl dotacijų⁽²⁰⁾. Nustatyti šie trūkumai:

— kontroliniai sąrašai, naudojami vykdant išlaidų deklaracijų *ex ante* kontrolę, ne visuomet buvo išsamūs⁽²¹⁾,

— vienu atveju į audito sertifikatą, kuris buvo pateiktas kartu su asocijuotojo nario išlaidų deklaracija, buvo įtrauktos išimties, turinčios įtakos personalo sąnaudoms ir subrangai. Nebuvo atlikti jokie išimtimis susiję išlaidų deklaracijos patikslinimai,

— priešingai finansinių procedūrų vadovo nuostatomis⁽²²⁾, nėra įrodymų, kad už pagrindinę veiklą atsakingi darbuotojai taip pat tikrintų sutarčių įgyvendinimo finansinius aspektus,

— mažiausiai trijų operacijų atveju už finansinį patikrinimą atliekančio ir įgaliojimus suteikiančio pareigūnų funkcijas

⁽¹⁹⁾ Bendroji įmonė kuria naują priemonę, skirtą su nariais susijusiems duomenims administruoti.

⁽²⁰⁾ Kiekvieno bendrosios įmonės „švarus dangus“ nario deklaracija vidutiniškai apėmė 30 asocijuotųjų narių išlaidų deklaracijų.

⁽²¹⁾ Ne visada buvo dokumentuojami tokie svarbūs elementai kaip veiklos patikrinimą atliekančio pareigūno parašas ir finansinį patikrinimą atliekančio pareigūno vykdoma operacijų kontrolinio sąrašo išsamumo peržiūra.

⁽²²⁾ Bendrosios įmonės finansinių procedūrų vadove nurodyta, kad veiklos ir finansinį patikrinimą atliekančių pareigūnų ir įgaliojimus suteikiančio pareigūno funkcijos visuose veiklos išlaidų valdymo lygmenyse yra atskirtos ir kad:

- „veiklos patikrinimą atliekantis pareigūnas tikrina, ar su byla susiję veiklos (techniniai ir finansiniai) aspektai atitinka sutartus parametrus,
- patikrinimą atliekantis pareigūnas (administracijos vadovas) tikrina veiklos aspektų atitiktį galiojančioms taisyklėms ir bendrąjį operacijos tvarkingumą,
- vykdomasis direktorius atlieka visos bylos bendrąją finansinę ir veiklos patikrą“.

buvo atsakingas administracijos vadovas, o tai prieštarauja finansinių procedūrų vadovo nuostatomis ir pareigų atskyrimo principui.

24. 2012 m. kovo mėn. apskaitos pareigūnas baigė tvirtinti pagrindinius veiklos procesus, kaip to reikalaujama pagal Bendrosios įmonės finansines taisykles⁽²³⁾. Apskaitos pareigūno pateiktoje patvirtinimo ataskaitoje buvo suformuluotos kelios rekomendacijos, visų pirma pagerinti išlaidų deklaracijų tvirtinimo sistemą ir įdiegti priemonę, leidžiančią rengti tinkamas vadovybei skirtas su biudžeto ir apskaitos reikalais susijusias ataskaitas.

KITA

Vidaus audito funkcija ir Komisijos vidaus audito tarnyba

25. 2011 m. dėl ribotų organizacijos išteklių vidaus auditorius turėjo dalyvauti pagrindiniuose Bendrosios įmonės veiklos procesuose, įskaitant 2010 ir 2011 m. finansinių ataskaitų sudarymą ir iš narių gautų išlaidų deklaracijų patvirtinimą.

26. 2011 m. Komisijos vidaus audito tarnyba atliko rizikos vertinimo procedūrą. Remiantis rizikos vertinimo rezultatais, 2011 m. gruodžio 14 d. Valdybai buvo pateiktas tvirtinti 2012–2014 m. strateginis audito planas.

27. 2011 m. kovo 31 d. Valdyba patvirtino Komisijos vidaus audito tarnybos užduočių chartiją. Tačiau Bendrosios įmonės finansinės taisyklės dar nėra iš dalies pakeistos įtraukiant pagrindų reglamento⁽²⁴⁾ nuostatą, kurioje daroma nuoroda į Komisijos vidaus auditoriaus įgaliojimus.

Narių įnašų mokėjimas

28. Nebuvo tinkamai taikoma su Bendrosios įmonės einamomis išlaidomis susijusių susigrąžinimo pavedimų išdavimo procedūra. Prie rašto, kuriame buvo prašoma, kad nariai sumokėtų savo 2011 m. įnašus, nebuvo pridėta pinigų srautų prognozė, kaip to reikalaujama pagal finansavimo susitarimą.

Atsižvelgimas į ankstesnes pastabas

29. 2011 m. pabaigoje Bendroji įmonė vis dar nebuvo baigusi rengti vidaus procedūrų, skirtų vykdyti nuostatų, susijusių su mokslinių tyrimų rezultatų apsauga, naudojimu ir skleidimu, taikymo priežiūrą⁽²⁵⁾.

30. Savo 2011 m. nuomonėje dėl Bendrosios įmonės finansinių taisyklių Audito Rūmai įvardijo kelias sritis, kuriose būtini patobulinimai⁽²⁶⁾. Finansinės taisyklės nebuvo iš dalies pakeistos siekiant atspindėti Audito Rūmų nuomonėje iškeltus klausimus.

⁽²³⁾ BĮ finansinių taisyklių 43 straipsnyje nustatyta, kad apskaitos pareigūnas yra atsakingas už „apskaitos sistemų nustatymą bei tvirtinimą ir atitinkamais atvejais sistemų, kurias įgaliojimus suteikiantis pareigūnas yra nustatęs apskaitos informacijos teikimui ar pagrindimui, tvirtinimą“.

⁽²⁴⁾ Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2343/2002.

⁽²⁵⁾ Audito Rūmų ataskaitos dėl bendrosios įmonės „Švarus dangus“ 2010 m. metinių finansinių ataskaitų 23 dalis (OL C 368, 2011 12 16, p. 8).

⁽²⁶⁾ Audito Rūmų nuomonė Nr. 2/2011 dėl bendrosios įmonės „Švarus dangus“ finansinių taisyklių (<http://eca.europa.eu>).

31. 2011 m. Bendroji įmonė parengė veiklos tęstinumo planą ir padarė pažangą formalizuodama IT saugumo politiką. Nors 2011 m. buvo nustatyti svarbiausi veiklos atkūrimo po ekstremaliųjų įvykių plano elementai ⁽²⁷⁾, turi būti dirbama siekiant jį užbaigti ir patvirtinti.

32. Susitarimas su priimančia valstybe ⁽²⁸⁾ tarp Bendrosios įmonės ir Belgijos institucijų, kuriame susitariama dėl biuro patalpų, privilegijų bei imunitetų ir kitos paramos, buvo pasirašytas 2012 m. vasario 2 d.

Šią ataskaitą priėmė IV kolegija, vadovaujama Audito Rūmų nario dr. Louis GALEA, 2012 m. lapkričio 13 d. Liuksemburge įvykusiame posėdyje.

Audito Rūmų vardu

Pirmininkas

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

⁽²⁷⁾ a) finansinės grandinės užtikrinimas nelaimės atveju; b) duomenų bazių apsaugojimui skirta atsarginių kopijų procedūra reguliariai ir dažnai darant atsargines kopijas ir laikmenas saugant kitose vietose; c) pradinis susitarimas dėl EK įrangos, skirtos užtikrinti prieigą prie finansinių sistemų (ABAC ir SAP) ir interneto, naudojimo.

⁽²⁸⁾ Audito Rūmų ataskaitos dėl bendrosios įmonės „Švarus dangus“ 2010 m. metinių finansinių ataskaitų 25 dalis.

PRIEDAS

Bendroji įmonė „Švarus dangus“**Kompetencija ir veikla**

<p>Sutartyje numatytos Sąjungos kompetencijos sritys</p> <p>(Ištraukos iš Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 187 ir 188 straipsnių)</p>	<p>2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 1982/2006/EB dėl septintosios bendrosios programos numatoma, kad Sąjunga prisidės kuriant ilgalaikės viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes, kurios per bendrąsias įmones, kaip apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 187 straipsnyje, galėtų būti įgyvendinamos kaip jungtinės technologijų iniciatyvos.</p> <p>2007 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 71/2008 dėl bendrosios įmonės „Švarus dangus“ įsteigimo (OL L 30, 2008 2 4, p. 1).</p>
<p>Bendrosios įmonės kompetencijos sritys</p> <p>(Tarybos reglamentas (EB) Nr. 71/2008)</p>	<p>Tikslai</p> <ul style="list-style-type: none"> — Bendroji įmonė „Švarus dangus“ turi prisidėti įgyvendinant Septintąją bendrąją programą, visų pirma specialiosios programos „Bendradarbiavimas“ 7-ąją temą „Transportas“ (įskaitant aeronautiką), — spartinti aplinkos neteršiančių oro susisiekimo technologijų kūrimą, patvirtinimą ir demonstravimą ES, siekiant jas kuo greičiau pradėti naudoti, — užtikrinti darnų Europos mokslinių tyrimų pastangų įgyvendinimą siekiant gerinti aplinką oro susisiekimo srityje, — sukurti iš esmės naujovišką, pažangių technologijų ir natūralaus dydžio parodomųjų pavyzdžių integracija (ITD) pagrįstą oro susisiekimo sistemą, kurios tikslas – mažinti oro susisiekimo priemonių poveikį aplinkai žymiai mažinant triukšmą ir išmetamųjų dujų kiekį, taip pat ekonomiškiau naudojant orlaivių degalus, — spartinti naujų žinių kūrimą, naujoves ir mokslinių tyrimų rezultatų diegimą į tinkamą eksploataavimo aplinką patvirtinant tinkamas technologijas ir visiškai integruotą sistemų sistemą, taip stiprinant pramonės konkurencingumą.
<p>Valdymas</p>	<p>— BĮ valdymo organas yra Valdyba. Vykdomajai darbo grupei vadovauja vykdomasis direktorius. Pramonė atstovaujama įvairiais būdais, kaip antai ITD iniciatyviniai komitetai ir nacionalinių valstybių atstovų grupė.</p>
<p>2011 m. Bendrajai įmonei skirti ištekliai</p>	<p>Biudžetas</p> <p>192 350 991 euras.</p> <p>Darbuotojų skaičius 2011 m. gruodžio 31 d.</p> <p>24 <i>personalo plane skirti etatai</i> (18 laikinųjų darbuotojų ir 6 sutartininkų), iš kurių užimti 23; jie skirti: Pagrindinei veiklai: 9; Administracinei veiklai: 14; Mišriai veiklai: 5</p>
<p>2011 m. veiklos rezultatai ir suteiktos paslaugos</p>	<p>Bendrosios įmonės „Švarus dangus“ metinė veiklos ataskaitą žr. adresu: www.cleansky.eu</p>

Šaltinis: Bendrosios įmonės „Švarus dangus“ pateikta informacija.

BENDROSIOS ĮMONĖS „ŠVARUS DANGUS“ ATSAKYMAI**Sąlyginės nuomonės dėl finansinėse ataskaitose nurodytų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo pagrindas***15 punktas*

Bendroji įmonė „Švarus dangus“ palankiai vertina Audito Rūmų teigiamą išvadą dėl visų 2011 m. metinėse finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo, išskyrus su išlaidų deklaracijų patvirtinimu susijusias operacijas.

Bendrosios įmonės naudos gavėjų deklaruotų išlaidų tvirtinimas yra susijęs su tarpiniais ir (arba) galutiniais mokėjimais ir išankstinio finansavimo kompensavimu. 2011 m. bendrosios įmonės „Švarus dangus“ atlikti *ex post* auditai apėmė bendrosios įmonės (BĮ) vadovybės patvirtintas išlaidas, susijusias su projektų įgyvendinimu 2008, 2009 ir 2010 m. Tik 49,5 % ⁽¹⁾ bendrųjų veiklos mokėjimų, kuriuos BĮ atliko nuo programos „Švarus dangus“ pradžios iki 2011 m. gruodžio mėn., buvo susiję su projektų vykdymu 2008, 2009 ir 2010 m.

2011 m. atliktų BĮ *ex post* auditų metu nustatytas klaidų lygis siekė 6,16 %. Tačiau atsižvelgiant į BĮ įgyvendintus taisomuosius veiksmus, kaip aprašyta toliau šiame komentare, be nustatyto klaidų lygio, vertinant patvirtintų išlaidų deklaracijų teisėtumą ir tvarkingumą reikia apsvarstyti ir kitą rodiklį, t.y. liekamąjį klaidų lygį. Remiantis bendrosios įmonės „Švarus dangus“ patvirtinta *ex post* auditų strategijoje aprašyta metodika, liekamasis klaidų lygis yra paklaida, liekanti patvirtintose išlaidų deklaracijose po susigrąžinimo mechanizmo taikymo. Kalbant apie 2011 m. atliktus *ex post* auditus dėl ankstesnių metų išlaidų deklaracijų, liekamasis klaidų lygis yra 4,09%, t. y. gana nedidelė suma, kuriai kyla rizika, palyginti su bendraisiais veiklos mokėjimais įgyvendinant programą „Švarus dangus“ iki 2011 m. pabaigos (2,02 % ⁽²⁾).

BĮ pripažįsta su audituojamomis išlaidų deklaracijomis susijusių nustatyto ir liekamojo klaidų lygių svarbą ir ketina gerinti *ex ante* patvirtinimo proceso kokybę.

BĮ *ex post* auditų procesą įgyvendino 2011 m., praėjus maždaug vieniems metams po to, kai 2009 m. lapkričio mėn. ji tapo nepriklausoma įmone. Į pirmųjų auditų sritį pateko 2010 m. patvirtinimo procesas, pirmasis, kurį atliko BĮ. 2010 m. BĮ tik pradėjo veiklą, ir su dotacijų valdymu susijusios *ex ante* kontrolės priemonės dar nebuvo visiškai įdiegtos, kad būtų galima valdyti daug dotacijų.

Atsižvelgdama į pirmojo atlikto *ex post* audito rezultatus, BĮ nori pabrėžti, koks veiksmingas yra šis vidaus kontrolės sistemos aspektas, padėjęs vadovybei atskleisti ir pataisyti BĮ išlaidų deklaracijų *ex ante* patvirtinimo klaidas. Galutiniai taisomieji veiksmai dar įgyvendinami.

Nuo 2010 m. BĮ gerokai patobulino savo procesus, kuriais valdomas išlaidų deklaracijų patvirtinimas: ji sukūrė tikslines procedūras, įskaitant dotacijų valdymo duomenų bazę, numatant standartinį išlaidų deklaracijų patvirtinimo mechanizmą, kuriuo naudojasi finansų ir projektų pareigūnai.

Po pirmojo *ex post* audito BĮ sukūrė tinkamas susigrąžinimo priemones, kad susigrąžintų ankstesnes permokas, įskaitant neaudituojamų išlaidų deklaracijų auditų metu nustatytų sisteminių klaidų ekstrapoliavimą. Reikėtų paminėti, kad 75 % BĮ lėšų skiriama kaip dotacijos įvardytiems naudos gavėjams (bendrosios įmonės „Švarus dangus“ nariams), dalyvaujantiems projektuose „Švarus dangus“ iki programos pabaigos. Todėl BĮ lengviau įgyvendinti taisomąsias priemones susigrąžinant lėšas, kai skiriami tolesni mokėjimai naudos gavėjams.

⁽¹⁾ 2008–2011 m. bendrieji veiklos mokėjimai sudaro 261 358 871 eurą; 2008–2010 m. galutiniai mokėjimai ir išankstinio finansavimo kompensavimas – 129 295 956 eurus.

⁽²⁾ = (129 295 956 eurai / 261 385 871 euro) 4,09 % * 100.

Vykdamą prevenciją, šiuo metu taikomose *ex ante* išlaidų deklaracijų patvirtinimo procedūrose atsižvelgiama į ankstesnių metų *ex post* auditų rezultatus, visų pirma, sisteminių klaidų atveju. 2008–2010 m. daugiau nei 80 % nustatytų klaidų buvo sisteminio pobūdžio. Taip BĮ taip pat gali teikti rekomendacijas įvardytiems naudos gavėjams ir išvengti klaidų būsimose išlaidų deklaracijose.

Daug klaidų, nustatytų atliekant 2011 m. *ex post* auditus (maždaug 50 %), buvo padaryta dėl ankstesnių metų apskaitos duomenų panaudojimo, nes tikrųjų duomenų tuo metu, kai reikėjo teikti finansines ataskaitas, nebuvo. Taikydama *ex ante* kontrolės priemones, BĮ stebi tolesnių patikslinimų procesą ir kitais ataskaitiniais laikotarpiais užtikrins, kad patikslintos ankstesnių metų išlaidų deklaracijos būtų teikiamos nedelsiant.

BĮ vadovybė mano, kad yra svarbu sukurti daugiametę kontrolės sistemą bendrosios įmonės „Švarus dangus“ dotacijoms valdyti, kurioje būtų atsižvelgiama į galimybes taikyti standartines susigrąžinimo procedūras ir prevencijos priemones. Todėl BĮ vadovybė sukūrė kontrolės mechanizmus ir daugiamečius projekto tikslus, vertinamus taikant visos programos trukmės rodiklius.

Pastabos dėl biudžeto ir finansų valdymo

18 punktas

BĮ siekia, kad derybų, susijusių su kvietimu teikti pasiūlymus, rezultatai būtų veiksmingi ir sėkmingi ir imasi vidaus priemonių, kad patobulintų ir paspartintų šį svarbų mokėjimų naujiems partneriams aspektą. BĮ mano, kad laikotarpio iki dotacijos skyrimo trukmė trumpėja ir įdėmiai stebi šį rodiklį vadovybės lygmeniu⁽³⁾.

19 punktas

BĮ pripažįsta, kad buvo delsiama priimti Valdybos sprendimą dėl mokėjimų asignavimų perkėlimo į 2012 m. biudžeto planą⁽⁴⁾. BĮ biudžeto planavimo ir ataskaitų teikimo ciklo grafikas buvo peržiūrėtas, kad Valdyba laiku patvirtintų į 2013 metus perkeltinas sumas.

20 punktas

2012 m. pirmąjį pusmetį BĮ susidūrė su neįprasta padėtimi, susijusia su narių išlaidų deklaracijų dėl projekto įgyvendinimo 2011 m. gavimu. 2011 m. susitarimų dėl dotacijų nariams finansines ataskaitas, kurios turėjo būti pateiktos 2012 m. kovo 1 d., naudos gavėjai pateikė neįprastai vėluodami beveik 3–4 mėnesius. BĮ kartu su ITD koordinatoriais (konsorciumo vadovais) išnagrino šio vėlavimo priežastį ir šiuo metu imasi veiksmų, kad būtų išvengta panašios situacijos 2013 m. Nuspręsta įgyvendinti šiuos veiksmus:

- Valdybai pritarus (2012 m. birželio mėn.), bus parengtas naujas aiškus 2013 m. proceso grafikas (2013 m. sausio–birželio mėn.) nustatant vykdymo ir atsakymų teikimo terminus įmonėms ir BĮ,
- teikdama rekomendacijas ir mokymo paslaugas, BĮ padės pagerinti išlaidų deklaracijų ir su jomis susijusių finansinių ataskaitų sertifikatų (CFS) išsamumą ir kokybę,
- BĮ vykdys dar atidesnę stebėseną aktyviai padėdama nariams atsakyti į konkrečius klausimus dėl išlaidų tinkamumo. 2012 m. pirmąjį pusmetį dėl išteklių trūkumo to padaryti nebuvo galima,
- nauja IT priemonė dotacijoms valdyti padės teikti ir tvirtinti išlaidų deklaracijas.

⁽³⁾ Po BĮ įsteigimo laikotarpio iki dotacijos skyrimo trukmė sutrumpėjo nuo 418 iki 268 dienų, turint omeny vėliausią kvietimą teikti paraiškas (10 kvietimas). Taigi padėtis dabar geresnė nei ta, kurią vertino Audito Rūmai.

⁽⁴⁾ Valdyba 2011 m. metinį biudžeto planą iš tikrųjų patvirtino 2010 m. gruodžio mėn. Į jį buvo įtraukta perkeltinų sumų sąmata.

2012 m. pabaigoje vadovybei ir Valdybai patvirtinus gautas išlaidų deklaracijas, su jomis susiję nepiniginiai įnašai bus perkelti į BĮ grynąjį turtą 2012 m. galutinėse finansinėse ataskaitose. Taigi, grynojo turto statusas, pateiktas 2011 m. galutinėse ataskaitose, laikytinas pereinamojo laikotarpio statusu.

Pastabos dėl bendrosios įmonės priežiūros ir kontrolės sistemų pagrindinių kontrolės priemonių

21 punktas

2012 m. pirmąjį ketvirtį, remdamasi ankstesnių metų Europos Audito Rūmų rekomendacijomis, BĮ sukūrė specialią išlaidų deklaracijų patvirtinimo procedūrą, įtraukdama programos pareigūnus į finansinių ataskaitų patvirtinimo procesą⁽⁵⁾. Be techninių ataskaitų patvirtinimo, programos pareigūnai tikrina turimą informaciją apie išteklių panaudojimą ir praneša finansų pareigūnams apie jų atlikto patvirtinimo rezultatus. Sukurtos aiškios taisyklės, kuriomis užtikrinamas finansinių ir veiklos patikrinimų aiškumas bei išduodamas leidimas patvirtinti išlaidų deklaracijas. Patobulinta anksčiau naudoto kontrolinio sąrašo forma, kad būtų pateiktas iš tikrųjų įvykdytų patvirtinimo veiksmų įrodymas ir parodyta finansų ir veiklos padalinių sąveika.

22 punktas

Vadovaudamasi savo patirtimi ir ankstesnėmis Audito Rūmų pastabomis dėl su naudos gavėjais susijusių duomenų tvarkymo, BĮ sukūrė specialią priemonę naudos gavėjų duomenims valdyti pagal 2011 m. paskutinio ketvirčio susitarimus dėl dotacijų nariams. Ši priemonė buvo naudojama tvarkant 2011 m. išlaidų deklaracijas 2012 m. antrąjį ketvirtį, ir atlikus koduotų duomenų ir BĮ apskaitos pareigūno kartu su išorės audito įmone parengtų ataskaitų patikimumo bandymus, rezultatai panaudoti 2011 m. galutinėse ataskaitose.

23 punktas

Atsižvelgusi į Audito Rūmų pastabas BĮ ėmėsi veiksmų vidaus tvirtinimo procesams finansų ir veiklos padaliniuose tobulinti. Šiuo metu taikant minėtą dotacijų valdymo priemonę, susiformavo labiau integruotas požiūris į išlaidų deklaracijų ir atitinkamų finansų ir veiklos padalinių metinių techninių ataskaitų patvirtinimą ir tai aiškiau atsispindi procese.

Kalbant apie pareigų atskyrimą, BĮ šiuo metu įgyvendina finansinių grandinių pakeitimus, kad užtikrintų finansų patikrinimo ir įgaliojimų suteikimo funkcijų atskyrimą, tais atvejais, kai nėra įprastų finansų įstaigų.

24 punktas

BĮ atsižvelgia į apskaitos pareigūno rekomendacijas ir, kaip jau minėta, imasi svarbių veiksmų susitarimams dėl dotacijų nariams įgyvendinti, kad būtų galima patobulinti išlaidų deklaracijų patvirtinimą bei reguliariai teikti išsamias ataskaitas BĮ vadovybei.

Kita

25 punktas

2011 m. rugpjūčio mėn. vidaus audito pareigūnas pranešė Valdybai ir BĮ vadovybei apie savo dalyvavimą kai kuriuose pagrindiniuose BĮ finansų valdymo procesuose ir galimus padarinius vidaus audito pareigūno nepriklausomumui. Galimo su tam tikrais procesais susijusio nepakankamo patikinimo rizika bus mažinama prireikus įtraukiant vidaus audito tarnybą.

27 punktas

BĮ pakeis finansų taisykles, kai bus vėl atnaujintas bendrasis finansų reglamentas, kuris šiuo metu yra peržiūrimas (žr. taip pat 30 punktą).

⁽⁵⁾ Procedūra „Švarus dangus“ Nr. 2.9.1, tarpinė procedūra iš narių gautoms finansinėms ataskaitoms patvirtinti dėl 2011 m. susitarimų dėl dotacijų nariams vykdymo ir dėl ankstesnių metų susitarimų dėl dotacijų nariams patikslinimų.

28 punktas

2011 m. įnašų mokėjimo prašymas Komisijai (kaip vienai iš BĮ narių) pateiktas kartu su atitinkama grynųjų pinigų srautų prognoze. Nors grynųjų pinigų srautų nepateikta, prašymas nariams (išskyrus Komisiją) pateiktas kartu su paaiškinimu dėl prašomos sumos ir perskirstymo pagrindo taip pat nurodant kiekvieno nario ar asocijuotojo nario dalį. Be to, remiantis informacija apie ankstesnių metų metines finansines ataskaitas ir Valdybos protokole pateiktą 2011 m. patvirtintą metinį biudžetą, visiems nariams pateikta išsami finansinė informacija. BĮ užtikrins, kad ateityje grynųjų pinigų srautų prognozės būtų teikiamos kartu su mokėjimo prašymais taip pat ir kitiems nariams, ne tik Komisijai.

29 punktas

Bendrosios įmonės „Švarus dangus“ susitarimų dėl dotacijų nariams II priedo „Bendrosios sąlygos“ konkrečios nuostatos dėl tyrimų rezultatų apsaugos, naudojimo ir sklaidos vis dar įgyvendinamos.

Ilgainiui bus sukurta specialioji procedūra, kuria bus apibendrinti BĮ priežiūros vaidmens ir kontrolės priemonių aspektai.

30 punktas

BĮ pakeis finansų taisykles, kai bus vėl atnaujintas bendrasis finansų reglamentas, kuris šiuo metu yra peržiūrimas. Taip BĮ galės įgyvendinti visuotinai pripažintas taisykles ir prireikus pasinaudoti galimybe išaiškinti Audito Rūmų iškeltus klausimus.

31 punktas

Dirbdama bendrame pastate kartu su kitomis BĮ, bendroji įmonė „Švarus dangus“ tęsia darbus rengdama galutinį atkūrimo po ekstremaliųjų įvykių planą. Numatoma, kad šis darbas bus baigtas iki 2012 m. pabaigos.
